

foreningers låneområder og dermed af statens garanti ikke synes sagligt begrundet. Efter fællesudvalgets opfattelse kan prisudviklingen heller ikke begrunde en forhøjelse af lånegrænserne, og en forhøjelse ville derhos forøge den konkurrence mellem foreningerne, som det var kreditforeningslovens hensigt at begrænse.

Ministeriets stilling.

Det er rigtigt, at der, som fællesudvalget anfører, foreligger normale lånemuligheder i andre kreditforeninger, men ministeriet må holde for, at når lovgivningsmagten er gået ind for husmandskreditforeningernes oprettelse og beståen, skylder lovgivningsmagten også foreningerne at opretholde passende udlånsmuligheder for dem, når deres virkefelt indskrænkes væsentligt af forhold (prisstigningen), som foreningerne selv er uden indflydelse på.

Arbejds- og boligministeriet har ikke kunnet tiltræde fællesudvalgets forudsætning om, at en ændring af låneområderne vil bevirke en *udvidelse* af de to husmandskreditforeningers låneområde. Den midlertidige lov af 30. december 1946 tilsigtede ikke en sådan udvidelse, men alene en *regulering* på grundlag af den siden 1936 stedfundne udvikling med det formål at *fastholde* de ved kreditforeningsloven fastlagte låneområder for de to foreninger, idet forhøjelserne af vurderings- og udlånsgrænserne blev fastsat med udgangspunkt i de ved lovforslagets behandling foreliggende foreløbige opgørelser over resultaterne af den 9. almindelige vurdering til ejendomsskyld pr. 1. oktober 1945.

Som det fremgår af statens ligningsdirektorats som bilag 4 aftrykte erklæring af 4. november 1949, har forhøjelsen af ejendomsskyldgrænsen fra 12 000 kr. til 14 000 kr. for jordløse huse i Jylland nogenlunde svaret til forhøjelsen af vurderingsniveauet for disse ejendomme, selv om en forhøjelse til 15 000 kr. efter ligningsdirektoratets skøn ville have været mere passende.

Om forhøjelserne af de vurderingsgrænser, der er knyttet til foreningernes egne vurderinger, har ramt det rigtige, har ligningsdirektoratet ikke ment at kunne udtale sig om, men der er næppe grund til at formode, at forhøjelserne har medført en udvidelse af foreningernes ved kreditforeningsloven fastlagte låneområde.

På tilsvarende måde tilsigter de nu foreslåede forhøjelser ikke en udvidelse af låneområderne, men man har fundet det rigtigst ved den midlertidige lovs udløb at foretage

en a jour-føring på grundlag af den siden 1946 stedfundne udvikling.

Arbejds- og boligministeriet og statens ligningsdirektorat har ført forhandlinger med repræsentanter for kreditforeningernes stående fællesudvalg og repræsentanter for de to husmandskreditforeninger og Kreditforeningen af grundejere på landet i Jylland med det formål at søge tilvejebragt enighed mellem de interesserede parter om en a jour-føring af vurderings- og lånegrænserne. Det viste sig imidlertid ikke muligt at opnå en sådan enighed. Der var derimod enighed om, at der ikke i øjeblikket bør gennemføres en permanent regulering af vurderings- og lånegrænserne, og at en regulering nu af disse grænser derfor kun bør omfatte lån, der stiftes inden udgangen af december termin 1951. Der var endvidere enighed om, at ministeriet skulle nedsætte et udvalg, der skal undersøge mulighederne for at tilvejebringe en fastere og mere varig afgrænsning af udlånsadgangen for de pågældende kreditforeninger. Ministeriet er sindet at nedsætte et sådant udvalg og at anmode det om at tilendebringe sit arbejde i god tid forinden udløbet af de nu foreslåede ændringer i foreningernes vurderings- og lånegrænser.

Vurderingsgrænsen for landbrugsejendomme m. v. i husmandskreditforeningerne.

Som det fremgår af ligningsdirektoratets som bilag 5 aftrykte skrivelse af 21. december 1949 lå købesummerne for bøndergårde med 1—2 td. hartkorn og landbrugshuse — de grupper, som bedst svarer til de under foreningerne hørende landbrugsejendomme — i 1. halvår af 1949 i de forskellige grupper fra 62 til 120 pct. over priserne i 1937, hvorved bemærkes, at den stærke stigning for de mindste ejendomme ikke kan antages at have fået disses handelsværdi op over den allerede nu gældende vurderingsgrænse; det må derhos tages i betragtning, at der i denne statistik indgår et antal konjunkturprægede handler, der påvirker statistikken i opadgående retning. På denne baggrund finder man det passende at foreslå en forhøjelse af den ved kreditforeningsloven af 1936 fastsatte vurderingsgrænse med 50 pct. eller fra 20 000 kr. til 30 000 kr.

Vurderingsgrænsen for „jordløse huse“ i Jydsk husmandskreditforening og Kreditforeningen af grundejere på landet i Jylland.

For de jordløse huses vedkommende gælder det som nævnt for Jydsk husmandskreditforening, at lånegrænsen er knyttet